

Scheepswerf Boot in Leiden en Leiderdorp

Boekbespreking

Warner Veltman, *Scheepswerf Boot 1877-1979 Leiden & Leiderdorp*. (Leiderdorp, Leiderdorps Museum, 2015). vi en 78 p. ISBN/EAN 978-90-815891-0-9. € 9,50; de ook los verkrijgbare dvd € 7,50.

Stamvader Jacobus Pot Boot had drie zonen die in de scheepsbouw werkzaam zijn geweest: Hendrik, Wouter en Philippus. Wouter was eigenaar van scheepswerf "De Dageraad" in Woubrugge en Philippus van "De Vooruitgang" in Alphen aan den Rijn. De laatste had ook weer drie zonen die werven exploiteerden: Jacobus, Pieter en Dirk. Laatstgenoemde begon in Zoeterwoude-Rijndijk en zou uiteindelijk de werf van zijn vader overnemen; een zoon Johannes werd later de grote man achter Motorenfabriek "De Industrie" te Alphen. Jacobus startte in 1877 een scheepswerf in de Waard onder Leiderdorp, waar in 1884 broer Pieter mede-firmant van werd. Uiteindelijk werd dat in 1920 NV Scheepsbouw- en reparatiewerf "De Hoop" v/h Gebr. Boot, door de overgang van het betreffende gebied niet meer Leiderdorp, maar Leiden. Hun kinderen, waaronder Pieter II, en kleinkinderen, waaronder Pieter III, zouden het bedrijf nog voortzetten tot 1963, toen het bedrijf voor de ene helft eigendom werd van "De Dageraad" (dus toch nog enigszins in de familie bleef) en voor de andere helft van NV Sleephelling Maatschappij Scheveningen. Deze SMS wilde er vooral schepen voor Scheveningse vissers bouwen en kocht in 1966 "De Dageraad" uit. Scheepswerf Boot Leiden BV werd in 1979 failliet verklaard. Aldus luidt in een nutshell het verhaal over het opgaan, blinken en verzinken van een gerenommeerd bedrijf.

Veel wat oudere mensen herinneren zich nog levendig de stapelloop van menig schip van de helling langs de Zijl. De bewoners van het begin van de Zijldijk tegenover de helling kenden het helaas ook maar al te goed: er kwam weer eens een tsoenami op hun huis en tuin af. Helaas ontbreekt een foto daarvan in het boekje, maar bij het boekje (of ook los) is een dvd te koop waarin de bouw, tewaterlating en proefvaart van de hektrawler Alida te zien is – echt spectaculair! In ieder geval hebben de nodige waaghalzerige straatjochies daar een verdiend nat pak gehaald. De foto op de achterkant doet al wat vermoeden!

Het boekje is zeer grondig. Niet alleen wordt de algemene geschiedenis van het bedrijf of bedrijven in hoofdlijnen geschetst, van heel wat "bouwnummers" wordt de latere geschiedenis verhaald – sommige hier gebouwde schepen varen nog steeds! Werd er eerst gestart op het Waardeiland (werf "De Waard"), in 1903 kon firma Boot wegens een faillissement de nog maar net begonnen Scheepsbouw- en Reparatiewerf "De Zijl" van jhr. Anthony Rappard (zonder van!) overnemen. Deze was groter en op een betere plek gelegen, want "De Waard" bleek precies in het tracé van het nieuw te graven kanaal tussen de Oude en Nieuwe Rijn (het Rijn-Schiekanaal, alias Nieuwe Vaart) te liggen en werd onteigend; helaas vermeldt de auteur niet hoeveel het bedrijf daarvoor ontving. Het terrein van "De Hoop" achter de Sumatrastraat was groot genoeg, zelfs zo groot dat bijna de helft ervan aan de gemeente verkocht kon worden voor b.v. woningbouw. Dat leverde in 1914 21.560 gulden op, en dat terwijl de aankoop van het hele terrein met installaties in 1903 f 28.452,50 gekost had. Ook verder waren het gouden jaren, ondanks de eerste stakingen en het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Zo kon het nog bestaande fraaie kantoorpand in 1915 gebouwd worden; het is nu een appartementencomplex en de laatste concrete herinnering aan het bedrijf ter plaatse.

Het boekje eindigt met een genealogisch schema van de betrokken familieleden Boot, een overzicht van firmanten en directeuren met per persoon een complete opgave van kinderen, adressen en functies en nevenfuncties en de voornaamste literatuur. Ook al is de tentoonstelling in het Leiderdorps Museum inmiddels weer afgebroken, de blijvende herinnering in de vorm van dit boekje en de dvd zullen tot in lengte van tijden een uitstekend overzicht bieden van de geschiedenis van dit gerenommeerde bedrijf.

PdB